

# 50 זה רק

# התחלה



## מנפרד כץ ראה אינדיאני ויקה, מילי ונהג'מירוצים, ונעת

„במשך הזמן נהייתי לאלוף אקור-דור באיגרוף במישקל-נוצה. שקלתי אז 58 קילו. ככלל, הייתי ספורטאי. השתתפתי גם בתחרויות רכיבה על אופניים, ואף נשלחתי במשלחת של ספורטאים מאקוודור לברלין המיד רחית. אך עוד קודם התעניינתי, כמוכח, בכל הנוגע לישראל, וגם חטפתי בשביל זה מכות מאבא, כשקניתי בשבת עיתונים שהודיעו על כיבוש לוד ורמלה במלחמת-העצמאות.

„מתי בא המיפנה?”

### מחסה

### אצל זונה



„כ שנסעתי עם משלחת של ספורטאים לברלין המיוזחית, על האוניה נערכו הרצאות למישלחת, ונדהמתי מהנימה האנטי-שמית. כר במקום החלטי שאני נוסע ארצה, אך לא היתה לי פרוטה. כשירדתי מהאוניה, התחלתי לתפוס טרמפים עד שהגעתי לנמל גינואה שבאיטליה. כרי להרוויח קצת כסף, עברתי בנמל בלי לות ישנתי מתחת לעגורנים ומכוניות הגרר, עד שזונה, שהגיעה לשם מאקוודור, אספה אותי לביתה. אחד מהלקוחות שלה היה סוחר-עתיקות. הוא קיבל אותי לעבודה בחנותו. אחרי שלושה שבועות הגיעה אצילה איטל-קית — קונטסה — לחנות, וקנתה מארונה יקרה מאוד. אני זוכר שהיא באה ברולס-רויס בצבע אפור-כסף. לפני שיצאה, ביקשה שאתלווה לכיתה. הייתי אז נער בן 17, היתה לי באקוודור

„השילטונות שם הסכימו לתת לנו אשרת-כניסה, אך כתנאי שנעסוק בחקלאות ולא במיסחר. אבא, שהיה יקה ממושע, נשמע, כמוכח, להוראות השילטונות. כך שבהיותי בן שש, ועד היותי בן 12, ישבנו בעיירת-שרה, במרחק של 50 קילומטר מעיר-הבירה קיטו. 50 קילומטר או היו כמו 500 היום. היינו מנותקים כמעט. לא למדתי כלום. גרנו ליד האינדיאנים, תושבי המקום, דיברתי בשפתם, הקטשוא, למדתי מהם לרוע, לצוד ולשחות נגד הזרם, וכמוכח, לאכול את מאכליהם, כגון שורשים. התוצאה — עד היום לא ראיתי רופא, מלבד רופא-שיניים.

„הייתי טיפוס מרדני, נעלמתי לימים מהבית. זה לא היה פשוט. אני בן למישפחה-החרידי. אמי הולכת עד היום

מאות בשנים. עיסקם של בני-נעליים. כשעמדה לפרוץ המלחמה, הוכרחנו כולנו, אבי ואמי, אחי הבכור, אחי התאום ואני, עליידי קרובי מישפחה לתחנת-הרכבת בברלין.

„ואיך עזבתם את גרמניה?”  
„לקחנו רכבת שיצאה מירחה, לרוסיה. זאת היתה הרכבת האחרונה לפני שפרצה המלחמה. עברנו את כל סיכורי בנסיעה שארכה שישה ימים, והגענו למנצ'ריה, ומשם לקוריאקה ויפאן. ביפאן עלינו על אוניה שנשאה שם מעניין — הירושימה — ומי הלם אז מה שיקרה לעיר הנושאת את אותו שם. באוניה הפלגנו לעבר הוואי, ומשם לסן-פרנציסקו, ומשם, אחרי תלאות של שלושה חודשים ארוכים, הגענו לאקוודור.”

„מכל המקומות?”

בעוד חודשים ימלאו לו 50. אצל אחרים זוהי נקודת-מיפנה, נקודת-מנוחה והיררהים על עבר שחלק, על הווה עייף ועל עתיד אפור. אצלו אין לכך אותה המשמעות. אז מה אם הוא בן 50? אפילו למחצית תוחלת חייו לא הגיע?

הסעוד הוא אוהב לא רק „במיס-עדותיו. הוא אוהב לברוך מקרוב את האויב. כך שעל קרפלה, קניש, קצ'קה וקישקע במיסערה יריבה ישבנו ופיט פטנו. הוא לועס בהתלהבות, נהנה מכל כיס. אך יותר מכל הוא נהנה לראות את אורחו נועץ את שיניו בהנאה אף הוא. „מנפרד, עזוב רגע את הקישקע! ספר לי על השילוב של יקה ודרום אמריקאי, תערובת של מוצ'צו ופרנט אמריקאי.”

„הילדות היתה בגרמניה. נולדתי בעיירה קטנה, שבה גרה מישפחתי מזה

פחות. פעם לא היתה לו פרוטה לפרוטה, היום — מי סופר? היום הוא רואג לפוליסות-ביטוח. פעם היתה לו מיסערה קטנה ועייפה כבאר-שבע, היום כמה עשרות בארץ ועשרות בחו"ל. פעם היה לו חיוך כיישני ומסמיק, גם היום. וזה קצת נדיר: גבר מצליח ומפורסם, המסמיק כנער: עיניים שזובות, קטנות, חמדניות, משקפות תיאבון ורעב.

זהו מנפרד כץ. רואים אותו מאחורי ההגה של מרצדס סגורה, או אחת עם גג פתוח, כשסיגרה-כאנה עבה תקוע בין שפתיו הבשרניות, כשהוא משייט בין נושאות-דיגלו, פיזריות רימיני המפורזות ברחבי הארץ, ובאוניות הרגל ריצ'י, לחוף תליאביב. חיוך עבה או רק מרחף תמיד על שפתיו, עם ניצוץ ממזרי בקצות העיניים.



## איש המירוצים

כשמגן-דויד מקטט את גבו, נוהג כץ ב-כירכרת-מירוץ דו-אופנית המתקדמת במהירות, כשהסוס מפעיל רגל קדמית ימנית ורגל אחורית שמאלית.

חברה שנפטרה מסרטן-הדם כשהייתה בת 16. הייתי חסר-נסיון, וכשהייתי מתאגרף הורו לי שלא לקיים יחסי-מין.”  
„מהליווי לביתה יצא שנשארתי שם כשנה, עד שנמאסו עליי כמעט חיי הדולצ'היזטה, למרות שכסף כבר לא חסר לי. במקביל נמאסתי גם אני, כנראה, עליה. היא התחילה להעביר אותי לחברות שלה, אך שמתי סוף לדבר, ויום אחד עליתי על אוניה ברכי ארצה. סוף-סוף.”

„ישר למיסעדות?”  
„מה פיתאום? חיפשתי קיבוץ של יוצאי דרום-אמריקה. הצטרפתי לקבוץ צה נבנעות-זייד. חרשתי את עמק בית-נטופה ועמק-קירעאל. אחר-כך את אר-מות צאלים, עין השלושה ורוחמה, כשאני יושב על הטרקטור עם סטן לאבטחה. היו ימים שבהם עברתי על קומביין 22 שעות מדי יומה.”  
„מאוחר יותר התגייסתי לצה"ל, השתתפתי כרוב פעולות-התגמול, וזכיתי באחד הצל"שים הראשונים בין

עם שייטל (פאה נוכרית). בבית הקפידו אפילו שלא לחתוך נייר-טואלט בשבת מהסליל, אלא להכינו חתוך מבעוד זמן. בשר לא בא לפינו במשך שנים רבות, כי לא יכולנו להשיג בשר משחיטה כשרה. אמא לא טיילה בשבתות בפארק של העיירה שמא תשבור ענפים של שיחים בטיולה.”  
„פשוט נקברתם בפינה אפלה.”  
„כן. אך כשמלאו לי 12 עברנו לקיטו הבירה.

„אמא התחילה לרקוח ריבות ולהבין איטריות מעשה-ידיה, ואילו אני התחלתי להתאגרף ולהבא כסף הביתה, כשכל פרוטה נשלחה לאחי הגדול, שנסע לארצות-הכרית כדי ללמוד שם. היום הוא מרעין-חלל מצטיין ביוסטון שבטקסאס.”  
„אחי השני גם הוא מרען. הוא התמחה בנושא ככלי-חשמל, וכיום הוא יועץ לכמה ממשלות, כגון ברית-המועצות, ספרד וישראל. יש לו מעברה פרטית בניו-ג'רסי, בארצות-הברית.”



מצילה. כשיצא מבית-הכלא בגרמניה. אחרי 22 חודשי-מאסר, היא חיכתה לו למרות גירושיהם. כשפרחים בידה ודאגה יום-יום לכל מחסורו.

„נאמנות לכל החיים” כשהיה מנפרד חבר-קיבוץ. הוא הכיר את אליזבת מרטינז, צעירה